

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedeļe in praznike. — Inserati do 30 peti t a Din 2.—, do 100 vrst 250 Din, večji inserati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knaflcva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Stepan Radić je sinoči umrl

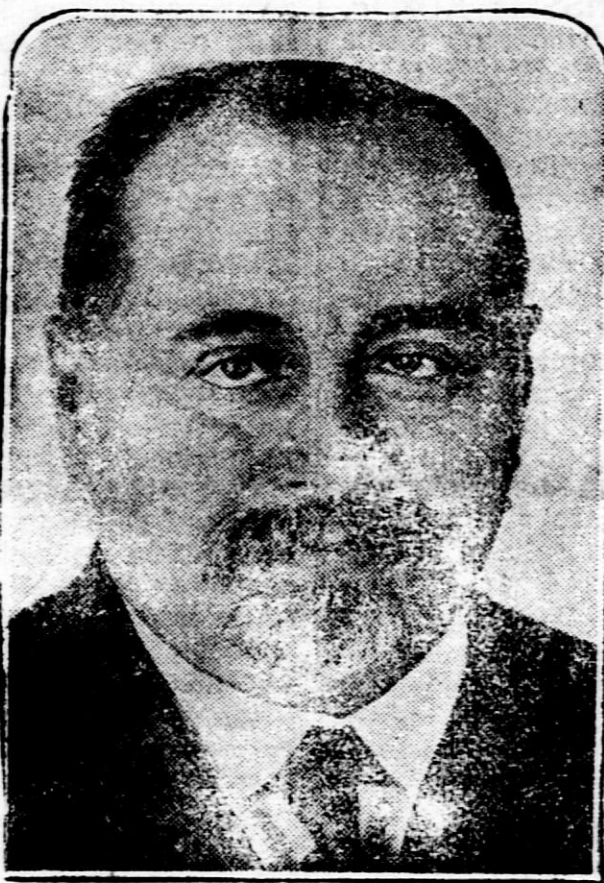
Katastrofa je nastopila ob 9. zvečer. — Umrl je na posledicah zločina Puniše Račića. — Splošno žalovanje po vseh prečanskih pokrajinah. — V Zagrebu je zastalo vse življenje. — Pogreb bo v nedeljo dopoldne. —

Vznemirjenje med našimi prijatelji v inozemstvu.

— Zagreb, 9. avgusta. Dasiravno je bilo stanje Stepana Radića že vse zadnje dni zelo resno, vendarle nihče ni pričakoval, da bi mogla tako kmalu in tako nenadoma nastopiti katastrofa. Zdravniki so bili sicer zelo pesimistični, toda še vedno so upali, da se bo posrečilo ohraniti Stepana Radića pri življenju. Rana, ki mu jo je zadal Puniša Račić s svojimi usodnimi streli 20. junija in poznejša razburjenja povodom rešitve zadnje vladne krize, so zlomila njegovo odpornost in bolezen se je od dne do dne bolj slabšala.

Včeraj popoldne je bilo Stepanu Radiću razmeroma dobro in njegova okoličica je upala, da bo prebolel nevarno krizo. Z ljudmi, ki so bili okrog njega, se je Stepan Radić po svoji navadi ponovno šel. Del časa je sedel v fotelji in je bil nenavadno dobre volje. Nekoliko pred 7. uro zvečer pa je začel tožiti, da mu je slabo. Kmalu nato se je zgrudil in so ga morali takoj prenesti v posteljo. Ko so prihiteli k njegovi postelji zdravniki dr. Wenckebach, prof. dr. Radonić in dr. Ivančević, je bil Stepan Radić že v popolni nezvesti. Pričevali so si, da bi ga z injekcijami zopet obudili, toda vsi poskusi so bili zaman. Stepan Radić se ni več zavedel in je pet minut pred 9. zvečer izdihnil.

Ob njegovi postelji so bili zbrani vsi člani njegove rodbine ter nekateri poslanci z dr. Mačkom na čelu. Iz prej tako mirne vile je odmevalo obupno plakanje žene in otrok. Omladinci, ki so čuvali okrog vile, so odhiteli takoj v mesto ter sporočili občinstvu žalostno vest. Okrog pol 11. so bili zaprti že vsi javni lokali, kinematografi so takoj prekinili predstave in na hišah so se pojavile črne zastave. Pred uredništvu zagrebskih listov, ki so kmalu nato izdali posebne izdaje, so se zbirale množice, čakajoč potrdila pretresujoče ve-

sti, ki je ni mogel v prvem hipu skoraj nihče verjeti.

Opolnoči so zadoneli najprej zvonovi v zagrebski katedrali, takoj nato pa je odmevalo turobno zvonjenje po vseh cerkvah. Par minut pozneje je bil ves Zagreb na ulicah in dolge procesije so romale na Pantovčak, kjer se je zbrala pred vilo Stepana Radića večtisočglava množica, ki je potrta motrila razsvetljena okna, za katerimi je ležalo mrtvo telo velikega hrvatskega vodje.

Policija je, boječ se nemirov, takoj pojačila varnostne mere. Po mestu so vso noč krožile policijske patrulje na kolesih in konjih. V pripravljenosti je bilo tudi orožništvo.

Splošno žalovanje v Zagrebu in na Hrvatskem

Ves Zagreb odet v črno. — Poslovno življenje počiva. — Trgovine in javni lokali zaprti. — Vse zabave odpovedane. — Romanje kmečkih množic k mrtvemu voditelju. — Povsod vlada popoln mir.

— Zagreb, 9. avgusta. Truplo Stepana Radića so danes jutraj balzamirali in bo popoldne ob 4. prepeljano v Hrvatski seljaški dom, kjer bo položeno na mrtvaški oder v veliki dvorani, v kateri sta nedavno ležali krsti pokojnikovih zvestih drugov Pavla Radića in dr. Basarička. Dopoldne ob 10. se je sestal k seji poslovni odbor KDK, da sklepa o pogrebu.

Vse mesto je v globoki žalosti. V Zagrebu ni hiše, ki ne bi razobesila črne zastave, iz vseh cerkva pa turobno done zvonovi. Vest o smrti velikega hrvatskega voditelja se je bliskovito razširila tudi v provinci, in danes jutraj so že na vse zgodaj začeli prihajati v mesto seljaki iz bližnje in daljnje okolice, da še zadnjič pogledajo v obraz svojemu mrtvemu vodi-

telju. Globoka žalost je zaprla vse druge občutke. Ljudje govorijo samo o Stepanu Radiću in komentirajo nenadoma mestno izgubo, ki je zadela z njegovo smrtjo ne samo Hrvate, marveč celokupni jugoslovanski narod, za čigar svobodo in pravice je moral dati Stepan Radić svoje življenje. V mestu vladata popoln mir in red.

Vsi listi so izšli danes v žalnih izdajah, posvečenih spominu Stepana Radića. Vse zabavne prireditve in javni koncerti so odpovedani, predstave v kinematografih ukinjene.

Vse mesto je odeto v žalne zastave. Ob 10. dopoldne so zaprli vse trgovine in druge javne lokale. Pred Radićevo vilo so zbrane velike množice, a še vedno prihajajo nove, zlasti iz bližnje okolice.

Zagreb, 9. avgusta. Tekom noči so bile okrog Radićeve vile postavljene straže omladincev, da preprečijo naval občinstva, ki je neprestano oblegalo vilo in prosilo, da ga puste k mrtvaški postelji.

Ob 2. ponoči je bil poklican znani hrvatski kipar prof. Valdec, da posname smrtno masko. Snemanje je trajalo od 2. do pol 5. Posnetek je zelo dobro uspel in bo še tekom današnjega dne izgotovljen ter odličit pozitiv v mavcu.

Ob 6. jutraj so prenesli Radićevo truplo iz gornjih v spodnje prostore. Kmalu nato je prispela sodna komisija, sestojeca iz zdravnikov prof. dr. Juraka, dr. Pavla Cerulica, mestnega fizika dr. Drvkovića, nadalje zdravnikov dr. Radonića, dr. Gottlieba in dr. Ivančevića, nadalje preiskovalnega sodnika dr. Gogolje in državnega pravdnika dr. Žilića. Komisijiski ogled in obdukcija

trupla je trajala do 9. Po izvršeni obdukciji je izjavil dr. Jurak vašemu dopisniku, da je smrt nastopila radi oslabelosti srca. Sladkorna bolezen, ki je bila radi dobljenih ran pojačana, je zavzela izredno težke oblike. Direktne gnojne vnetja radi ran in operacije ni bilo. Trebušna kotlina je bila popolnoma čista in rane lepo zaceljene. S te strani ni bilo direktnih, tem več pa seveda indirektnih vzrokov Radićeve smrti, ker je rana poslabšala splošno stanje in dovedla končno do katastrofe.

Ob 9. je pričelo balzimiranje trupla, ki bo trajalo po vsej priliki do 2. popoldne. Pri obdukciji in balzimiranju so ugotovili, da so tehtali Radićevi možgani 1420 g. Povprečna teža moških možganov znaša 1362 g. Popoldne ob štiri bo prepeljano truplo v Seljaški dom, kjer bo položeno na mrtvaški oder.

Pribičević ob trupu svojega prijatelja

Svetozar Pribičević se je pripeljal snoči z Bleda v Zagreb na današnjo sejo KDK in je še le v Zagrebu zvedel za katastrofo. Pretresljivi prizori ob mrtvaški postelji.

— Zagreb, 9. avgusta. Snoči ob 10.50 se je pripeljal z Bleda Svetozar Pribičević na kolodvor Sava s poslancom dr. Krnjevićem, ki se mu je že popoldne peljal nasproti, da bi ga obvestil o bolezn Stepana Radića in o političnem položaju, v kolikor se je zadnje dni v odsotnosti Pribičevića v Zagrebu razvijal. Na kolodvoru so ga pričakovali novinarji, ki so mu prvi sporočili vest o smrti Stepana Radića. Pribičević tej vesti v začetku ni hotel verjeti ter je ponovno vzkliknil: »To ni mogoče! Saj so še včeraj zdravniki izdali bulletin, da ni nobene direktne nevarnosti.«

Ko pa so ga prepričali o strašni resnici, je Pribičević kar onemel ter je samo ponavljal: »Bože, bože, kaj je to!«

Bil je tako razburjen, da ni mogel niti sam iti iz vagona, marveč so ga morali voditi. Prav tako je tudi v avtomobilu ves čas med vožnjo do svojega stanovanja, kjer se je hotel preobleči, neprestano krčil prste in tožil: »Bože, kaj bo!«

Na vprašanje njegovega spremstva v avtomobilu, kaj bi moglo biti, je odgovoril: Prosim vas, jaz ne vem, to ve sam Bog!«

Ko je prišel v hotel, se Pribičević še vedno ni mogel zbrati in je, ne da bi se ustavil, odredil, naj ga takoj peljejo v Radićevo vilo na Pantovčaku. Ko je došel tja, so mu napravili prostor, da se je lahko približal smrtni postelji. Pribičevića še niso videli nikdar tako potrtega in obupanega kakor v trenutku, ko je padel na kolena pred mrtvim Radićem in se s sklenjenimi rokami nagnil preko njegovega trupla. Prizor je bil tako pretresljiv, da so vsi navzoči pričeli na glas plakati.

Tik pred prihodom Svetozarja Pribičevića je zdravnik dr. Bortić vzel nekoliko krvi iz pokojnikovega trupla, da bi preiskali, ali je umrl Stepan Radić vsled infekcije od rane, dobljene pri umoru v Narodni skupščini. Kiparja prof. Rudolf Valdec in prof. Davorin Hodko sta pripravila obraz za posnetje maske, ki sta jo napravila še tekom noči.

Pred vilo Stepana Radića se je vso noč zbirala velika množica občinstva, ki je neprestano odhajalo in prihajalo. Po mestu sta ponoči dve večji skupni manifestantov s črnimi zastavami na čelu vzklikali: »Slava Stepanu Radiću! Slava mučenikom! Slava voditelju hrvatskega naroda!«

Prva vest v Beogradu

— Beograd, 9. avgusta. Prva vest o Radićevi smrti je dospela v Beograd okrog 10. Zagrebski listi so takoj afiširali vest po mestu. Radićeva smrt je napravila na vso beograjsko javnost porazen vtis. Pred redakcijami in afišami so se zbirale velike gručice ljudi, ki so živo komentirale tragično vest in nestrpno pričakovale nadaljnih poročil. Če tudi so beograjski listi že več dni pisali, da je Stepan Radić v agoniji, je vest o njegovi smrti vendarle vse iznenadila in prestrašila.

Črne zastave na šolah.

— Beograd, 9. avgusta. Minister prosvete Milan Grol je odredil, naj se na vseh šolah v državi, na osnovnih, srednjih in na univerzah, izobesijo črne zastave v znak žalosti nad smrtjo Stepana Radića, ki je bil dolgo časa tudi minister prosvete.

Sklepi današnje seje poslovnega odbora KDK

Pogreb bo v nedeljo ob 10. — Vodstvo KDK je odklonilo ponudbo vlade, da krije pogrebne stroške. — Zastopniki vlade in režimskih strank na pogrebu niso dobrodošli.

— Zagreb, 9. avgusta. Danes dopoldne od 10. do 12.30 se je vršila seja poslovnega odbora KDK pod predsedstvom Svetozarja Pribečevića. Po seji je bilo izdano novinarjem sledeče obvestilo:

«Poslovni odbor KDK je na svoji današnji seji sklenil, da se bo vršil pogreb njegovega nenadomestljivega predsednika v nedeljo 12. t. m. ob 10. dopoldne izpred Seljaškega doma. Točnejši raspored in podrobnosti pogreba še niso določene. Danes ob 16. bo prepevno truplo brez posebnih svečanosti iz Radičeve vile v Seljački dom. Sprevoz se bo pomikal od Pantovčaka po ličji preko Jelačičevega trga skozi Strossmayerjevo ulico do Zrinjevca.

Poslovni odbor KDK je nadalje razpravljao o vprašanju kritja pogrebniških stroškov. Po naročilu vlade je zagrebški veliki župan prosil za informacije, ali bi KDK pristala na to, da se izvrši pogreb na državne stroške. Poslovni odbor je to ponudbo odklonil ter sporočil, da ne želi, da bi se udeležili pogreba niti zastopniki vlade in Narodne skupščine, niti zastopniki onih strank, ki po 20. juniju še sodelujejo v okrvavljeni Narodni skupščini.

Nadalje je bilo sklenjeno, da se pozovejo vsi poslanci KDK na plenarno sejo poslanskega kluba, ki se bo vršila v soboto dopoldne v Zagrebu. To bo žalna seja kluba. Obenem na tej seji sprejeti proglas, ki ga bo izdala KDK povodom Radičeve smrti na narod.»

Prve priprave za pogreb Stepana Radića

Pogreb se bo vršil na stroške zagrebske občine ob ogromni udeležbi prebivalstva.

Zagreb, 9. avgusta. Pogreb Stepana Radića se bo vršil v nedeljo ob 10. dopoldne na najsvetanejši način. Truplo bo danes dopoldne položeno v Seljačkim domu na mrtvaški oder in bo dovoljen občinstvu dostop že od danes zvečer naprej. Seljački dom bo odet od zunaj in znotraj v črno.

Zaljni sprevod krene izpred Seljaškega doma pred magistrat in od tam po glavnih ulicah na Mirogoj. Prvotno je bilo sklenjeno, da se bo vršil pogreb šele na Gospojnico v sredo, na željo rodbine so pa odredili, da se vrši že v nedeljo. Število govornikov bo omejeno na minimum. Pred Seljačkim domom bodo govorili Svetozar Pribečević za KDK, nadalje podpredsednik HSS dr. Maček ter nekateri ožji pokojnikovi prijatelji, na grobu pa se bodo poslovili predstavniki raznih organizacij.

Radičevo truplo bo začasno položeno v grob v arkadah na Mirogoju, kjer

počivata tudi Pavle Radić in dr. Gjuro Basariček do zgraditve posebne grobnice.

V smislu sklepa poslovnega odbora KDK na današnji seji je KDK odklonila pokop Stepana Radića na državne stroške. Vlada se je tozadevno informirala potom zagrebskega velikega župana in je dobila odgovor, da KDK niti ne želi, da bi se zastopniki vlade udeležili pogreba. Kakor se izve, bo krija pogrebne stroške zagrebska mestna občina.

Iz okolice so že danes začele prihajati deputacije raznih korporacij, društev in političnih organizacij iz bližnje okolice, najavljene pa so deputacije iz vseh delov države. Računa se, da se bo udeležilo pogreba okrog 150.000 do 200.000 ljudi. KDK bo odredila posebne reditelje, ki bodo skrbeli za organizacijo in red pri pogrebu.

Dunajski listi o Radičevi smrti

Vsi povdarjajo ogromno izgubo, ki je zadela Jugoslavijo in izražajo željo, da Radičeva smrt ne tragičnih dogodkov.

— Dunaj, 9. avgusta. Vsi avstrijski listi objavljajo vesti o smrti Stepana Radića ter mu posvečajo obširne nekeologe, v katerih se bavijo z njegovim političnim delom in ga slikajo kot enega največjih državnikov Jugoslavije, čegar smrt je vsekakor globoka vrzel v vrstah voditeljev jugoslovenskega naroda.

»Neues Wiener Tagblatt« razpravlja v zvezi s smrtjo Stepana Radića o politični situaciji v Jugoslaviji in naglašja, da je Koroška vlada sedaj v izredno težkem položaju. Stepan Radić in njegovi pristaši so svoje zasedanje poslanskega kluba v Zagrebu kronali z zahtevu po avtonomiji in spremembi notranje ureditve države v federalističnem smislu. V tem največjem zgodovinskem trenutku Jugoslavije je dohitela Stepana Radića smrt in v tem trenutku ni mogoče reči, kako bo končala borba proti velikosrbski hegemoniji in kako bo rešeno

to za Jugoslavijo življensko vprašanje. »Neue Freie Presse« povdarja, da so bile zadnje izjave Stepana Radića prežete duha pomirljivosti. Stepan Radić ni bil samo spretan politik, marveč državnik v najvišjem smislu te besede. Njegova politična oporoka naj bi bila sveta vsem, in naj bi pripomogla k notranjemu pomirjenju in h končni konsolidaciji Jugoslavije. Bol hrvatskega naroda in žalost vse Jugoslavije Avstrija dobro razume in ž njo sočustvuje.

»Arbeiter Zeitung« piše med drugim: Smrt voditelja hrvatskega naroda bo izzvala ne samo na Hrvatskem, marveč v vsej Jugoslovenski državi globoko žalovanje. Malo verjetno pa je, da bi prišlo raditega do kakih nemirov ali uporov, če srbijski državnik ne bodo počeli prevelikih neumnosti. Smrt Stepana Radića pomeni za Jugoslavijo sicer težak udarec, vendar pa nikakor ne ogroža njenega obstoja.

Glasovi pariškega in angleškega tiska

Apelji na srbijske stranke, da store vse za pomirjenje. — Bojazen pred posledicami.

— Pariz, 9. avgusta. Pariški tisk objavlja povodom smrti Stepana Radića obširne komentarje. »Echo de Paris« poroča obširno o vlogi, ki jo je igral Stepan Radić v življenju jugoslovenskega naroda in povdarja, da si ne sme pač nihče prikrivati, da ustvarja Radičeva smrt izredno resno situacijo. Atentat 20. junija, kojega žrtve je postal Stepan Radić, je povzročil napetost, ki jo more Radičeva smrt le še stopnjevati.

»Journal« naglašja, da je s Stepanom Radićem izginil iz jugoslovenskega političnega torišča oni mož, ki edini je bil v stanju zbrati okoli sebe celokupni hrvatski narod. Stepan Radić ne zapušta sebi vrednega naslednika. Svetozar Pribečević

je Srb. Hrvatska opozicija je tako izgubila svojega pravega voditelja. Na jugoslovenski vladi je sedaj, kako se bo razvijala situacija. Vlada bi morala podvesti primerne korake, da pomiri razdraženi narod in dati inicijativo za zopetno zblizanje. Toda mi resno dvomimo, naglašja list, če bo vlada dr. Korošca tega zmožna in sposobna.

— London, 9. avgusta. Vsi večji angleški listi objavljajo vest o smrti Stepana Radića, prinašajo topla pisane nekeologe ter izražajo obžalovanje, da je moral Stepan Radić dati življenje v borbi za enakopravnost in svobodo svojega naroda v lastni državi, za katero se je boril od svoje rane mladosti in za katero je toliko pretrpel.

Pomembna izjava muslimanskega voditelja

— Beograd, 9. avgusta. Povodom smrti St. Radića je član muslimanskega kluba posl. Salih Bajić podal novinarjem naslednjo izjavo:

»V zadnjem času so se odigrali mnogi važni dogodki v naši državi, ki so povzročili skrb vsakemu iskrenemu patriotu. Ob 10-letnici našega osvobodjenja in ujedinenja so gotovi trenutki zopet oddaljili brate od ujedinenja. V velikih časih so nam potrebni veliki ljudje. Ti pa pri nas izumirajo in redki se pojavljajo, ki bi mogli s potrebno avtoriteto prevzeti njihovo dedščino. Mi poznamo vsi pokojnega Stepana Radića. Bil je vsestranski izobražen, neumoren delavec in najboljši poznavalec narodne duše. Bil je seljaški sin naroda, velik Slovan, tolerantan, a vendar tudi odločen. More se reči, da je bil za njim ves hrvatski narod in da se je z njegovo smrtjo dopolnila tragedija, ki se je pričela 20. junija. Bojim se, ali bo dovolj hladne presoje in dovolj hitrih skle-

pov pri vseh nas, da bi se iskreno rešili bratski spor, s katerim se izziva katastrofa.»

Posvetovanja vlade

Beograd, 9. avgusta. Povodom smrti St. Radića je imel danes dopoldne ministrski svet sejo, na kateri se je razpravljalo o ukrepih, ki jih smatra vlada za potrebne. Ker se je seja ministrskega sveta zelo zavlekla, se za 9. dopoldne napovedana seja Narodne skupščine ob pol 12. dopoldne še ni pričela.

— Beograd, 9. avgusta. V znak žalosti nad smrtjo predsednika KDK Stepana Radića je bila razobešana na poslopiju Narodne skupščine črna zastava.

Množica vencev in sožalnih brzojavk

Zagreb, 9. avgusta. Pokojnikova rodbina in vodstvo KDK sta prejela še tekotom današnjega dopoldneva več sto sožalnih brzojavk iz cele države in iz inozemstva. V Radičevo vilo prinašajo neprestano vence in cvetje, tako da so vhod, veža in predvor že popolnoma zasuti z venci.

Popović in Jovanović bosta le izročena!

Imunitetni odbor je danes spremenil svoje včerajšnje stališče in sklenil predlagati Narodni skupščini, naj izroči oba osumljena poslance sodišču.

— Beograd, 9. avgusta. Kakor znano, se je včeraj imunitetni odbor izrekel proti izročitvi poslancev Tome Popovića in Jovanovića-Lune sodišču na zahtevo preiskovalnega sodnika. Svojo odločitev je večina v imunitetnem odboru motivirala s trditvijo, da je preiskovalni sodnik zaslišal samo prič, ki so oba poslance obremenjevale, ni pa zaslišal radikalnih in demokratskih prič, ki bi mogle izpovedati za njuno ugodno. Zaradi tega se je imunitetni odbor izrekel za enkrat proti izročitvi, češ, da dokazno postopanje ni bilo dosledno in pravilno izvedeno. Za izročitev so glasovali samo muslimani in zemljoradniki. Muslimani so po včerajšnji seji imunitetnega odbora ostro protestirali pri Ljubi Davidoviću zaradi postopanja demokratov in je zato danes imunitetni odbor o zadevi še

enkrat razpravljaj.

»Današnja seja imunitetnega odbora je bila nadaljevanje včerajšnje seje. Na včerajšnji seji je bila izražena od gotovih članov odbora želja, da bi se dobila potrebna obvestila od preiskovalnega sodnika o gotovih momentih preiskave. Na podlagi tozadevnega sklepa je predsednik imunitetnega odbora posl. Dukanac posetil preiskovalnega sodnika in dobil potrebna obvestila, s katerimi je omogočena rešitev glavnega vprašanja. Imunitetni odbor je na današnji svoji seji pristopil k rešitvi glavnega vprašanja. Postavil se je soglasno na stališče, da je treba poslance Toma Popovića in Draga Jovanovića izročiti sodišču, ne spuščajoč se v to, ali obstoja kaka njuna krivda ali ne, ali so dokazi za to krivdo ali ne.»

Žalna seja Narodne skupščine

Današnja seja Narodne skupščine je bila posvečena spomenu Stepana Radića. — Po smrti mu priznavajo tudi v Beogradu izredne zasluge in sposobnosti. — Neprečitana izjava zemljoradniškega kluba.

— Beograd, 9. avgusta. Seja Narodne skupščine, ki je bila napovedana za ob 9. dopoldne, se je radi seje ministrskega sveta pričela šele ob 11.30. Po prečitaju zapisnika, ki je bil soglasno sprejet, je povzel besedo predsedujoči podpredsednik Bogoljub Kujuandžić in imel naslednji govor, ki so ga poslanci poslušali stoje:

»Gospodje narodni poslanci! Narodno skupščino je zadela prevelika izguba, ker je neusmiljena smrt izrgala iz političnega življenja enega naših največjih politikov. Ugleden član naše zbornice, naš poslanski tovariš, vodja in predsednik HSS in KDK g. Stepan Radić je umrl sinoči ob 8.45.»

Izguba g. Stepana Radića je težak udarec za naš parlament. Pokojnik spada po pravici v vrste naših narodnih velikanov, ki nam jih je izrgala smrt v zadnjem času. Izgubili smo veliko slovensko dušo, ideologa širokih pogledov. Izgubili smo človeka, ki se je vse svoje politično življenje idealno in apostolsko bavil z velikimi narodnimi vprašanji. Pokojni Stepan Radić je bil zelo aktiven član narodnega predstavništva. Vzbujal je občudovanje nas vseh s svojim globokim in vsestranskim poznavanjem narodnih potreb, pridobival in očaroval nas je s svojo ljubeznijo napram seljaku in malemu človeku sploh, za čigar vprašanja je imel največje razumevanje.

»Ves naš narod deli čustva pri izgubi svojega predstavnika ter sodelu-

je v žalosti, ki nas je zadela. Prosim Narodno skupščino, da v znak manifestacije naše globoke žalosti zakliče: Naj bo našemu tovarišu pokojnemu Stepanu Radiću lahka zemlja, ki jo je tako iskreno ljubil! Naj mu bo večni spomin! Slava mu!»

Vsi poslanci so se pridružili vzkliku podpredsednika Narodne skupščine, ki je nato v znak žalosti sejo takoj zaključil ter napovedal prihodnjo za jutri ob 9. dopoldne.

Pred zaključkom seje Narodne skupščine je zahteval besedo še posl. Joca Jovanović, da bi podal izjavo v imenu zemljoradniškega kluba. Predsednik pa je to odklonil in sejo naglo zaključil.

Izjava zemljoradnikov, ki jo je nameraval prečitati Joca Jovanović, se glasi:

»Smrt Stepana Radića, vodje hrvatskih seljakov, pomeni za državo in ves narod prebrisko izgubo. Pokojni St. Radić je vse svoje življenje posvetil predvsem dobri seljaku, čijih čustva je poznal, kakor malo kateri voditelj naroda. Umel je pronikniti v njegovo dušo, v njegove težnje in v lasti v njegovo trpljenje. Zato mu je seljak veroval neomajno in šel za njim. V tem času je njegova izguba ena največjih, kar jih je imel naš seljak in z njim tudi naš narod od meseca decembra 1918 do danes. V času, ko nam je bil najbolj potreben, nam ga je izrgala smrt. Zato je naša žalost velika, globoka in iskrena. Naj mu bosta ohranjena večni spomin in slava!»

Sožalne izjave parlamentarnih klubov.

Vsi parlamentarni klubi v Beogradu so imeli danes žalne seje. — Izrazi sožalja rodbini in klubu KDK. — Pomembne izjave odličnih politikov.

— Beograd, 9. avg. V znak žalosti nad smrtjo Stepana Radića so imeli danes vsi poslanski klubi, ki še sodelujejo v Narodni skupščini, žalne seje. O seji radikalnega poslanskega kluba je dal posl. Stevo Kobasica novinarjem naslednjo službeno obvestilo:

»Povodom smrti predsednika HSH Stepana Radića je imel radikalni poslanski klub ob 11. dopoldne sejo, na kateri je podpredsednik Stevo Janković izrekel najtoplejša beseda o smrti voditelja hrvatskega naroda in pozval prisotne, da mu zakličejo »Slava«. Pozivu so se vsi prisotni odzvali. Sklenjeno je bilo, da se odpošlje izjava sožalja družini pokojnega Stepana Radića in predsedstvu kluba HSH.»

Tudi demokratski poslanski klub je imel povodom smrti Stepana Radića sejo, s katere je posl. podpredsednik Ljuba Davidović naslednjo brzojavko klubu HSS:

»Globoki žalosti hrvatskega in vsega naroda zaradi izgube vašega spoštovanega voditelja in predsednika g. Stepana Radića se pridružuje v polni pijeteti demokratski poslanski klub.»

Ge. Mariji Radićevi, soprogi pokojnika, je posl. Ljuba Davidović naslednjo brzojavko:

»V globoki tugi za nepozabnim soprogom in družinskim očetom vam demokratski poslanski klub izreka svoje iskreno sočutje.»

Jugoslovenski klub je imel dopoldne sejo pod predsedstvom posl. Sušnika, ki je imel žalni govor povodom smrti Stepana Radića.

S seje je bila odposlana Radićevi soprogi naslednja brzojavka:

»Povodom nenadomestljive in težke izgube vašega soproga izvolite sprejeti naše najglobokejšo sožalje.»

Vodstvu HSS je posl. Jugoslovenski klub naslednjo brzojavko:

»Povodom težke izgube vašega predsednika in velikega vodje hrvatskega naroda izvolite sprejeti naše najglobokejšo sožalje.»

Klub nemških poslancev je posl. vodstvu HSS na naslov dr. Vladimirja Mačka naslednjo brzojavko:

»Vest o smrti vašega ugednega predsednika g. Stepana Radića, ki je s tugo ob jela ves hrvatski narod, je tudi nas glo-

boko pretresla. Prosimo, da sprejmete povodom pretežke izgube, ki je zadela vašo stranko in ves narod naše države, izraze našega najtoplejšega in najiskrenejšega sožalja.»

Predsedstvu KDK na naslov Svetozarja Pribečevića je posl. klub nemških poslancev naslednjo brzojavko:

»Prosimo Vas, da povodom tragične smrti velikega vodje KDK g. Stepana Radića, jugoslovenskega narodnega velikan, sprejmete izraze našega najglobokejšega sožalja.»

Radićevi družini je posl. klub nemških poslancev naslednjo brzojavko:

»V vaši globoki žalosti za nepozabljivim velikim pokojnikom vas prosimo, da sprejmete izraze najiskrenejšega sožalja.»

Soprogi Stepana Radića je posl. klub zemljoradnikov naslednjo brzojavko:

»Iskreno in globoko obžalujemo smrt vašega soproga.»

— Beograd, 9. avgusta. Muslimanski poslanski klub je imel sejo, s katere je bila soprogi pokojnega St. Radića Mariji Radićevi poslana sledeča brzojavka:

»Klub narodnih poslancev JMO izražam kakor tudi ostalim članom rodbine najiskrenejšo sožalje povodom izgube velikega voditelja hrvatskega naroda, vašega soproga in očeta, pokojnega Stepana Radića. Naj mu bo večna slava in lahka hrvatska zemlja, za katero je živel in ki jo je tako iskreno ljubil. Podpredsednik dr. Hadžikadić.»

Vodstvu HSS na naslov dr. Vladimirja Mačka je klub JMO odposlal naslednjo brzojavko:

»Povodom smrti velikega hrvatskega vodje pokojnega Stepana Radića, čigar izgubo težko občuti ves hrvatski narod, izražam klub JMO vodstvu svojo globoko sožalje proseč, da bi bili tolažba naše iskrene žalosti nad veliko izgubo hrvatskemu narodu. Večna slava vodji hrvatskega naroda! Podpredsednik dr. Hadžikadić.»

Seja zakonodajnega odbora odgodena.

— Beograd, 9. avgusta. Zakonodajni odbor je imel za danes opoldne napovedano sejo, ki pa je odgodena radi smrti Stepana Radića na jutri.

Dekan Anton Koblar

— Kranj, 9. avgusta. Danes zjutraj je po kratki in mučni bolezn umrl zlatomašnik in dekan mesta Kranj g. Anton Koblar v visoki starosti 70. let. Umrl je na raku.

Vest o smrti priljubljenega dekana se je po Kranju in po Ljubljani raznesla z bliskovito naglico in je zlasti prebivalstvo Kranja potrla in presenetila, ker nihče ni slutil, da ga bo smrt tako naglo izrgala iz kroga svojcev, znancev in prijateljev, dasi je bilo njegovo stanje že več dni zelo kritično in je zadnjih štirinajst dni tako resno obolel, da je moral v posteljo.

Z dekanom Koblarjem je zopet legel v grob eden najmarkantnejših in najzaslužnejših Slovencev. Pokojni je bil vsestranski delaven in produktiven in se je zlasti udeleževal kot zgodovinar. Z izredno marljivostjo se je že kot dijak posvetil študiju zgodovine slovenske zemlje, zlasti mesta Kranja. Številna dela pričajo o njegovem temeljitom znanju. Izdal je zgodovino ljubljanske škofije in Zgodovinski zbornik, priobčil številne razprave v Ljubljanskem Zvonu, Domu in svetu, Slovenskem listu, urejeval Izvestje ljubljanskega muzeja. V muzeju je bil tudi nastavljen kot arhivar in knjižničar. Bil je tudi odličen politik in z velikim uspehom se je udeleževal na političnem polju. Leta 1896 so ga gorenjska in notranjska mesta izvolila za državnega poslanca. Na Dunaju je stal v prvih vrstah za pravice našega jezika in brezobzirno šibal takratni vladni režim.

Pred 28 leti je bil imenovan kot kurat za mestnega župnika v Kranju. Kot skrben, priazen in plemenit duhovnik, ki je spadal v oro legio svečnikov, ki pravilno razumejo poverjeno jim nalogo in dolžnost svojega poklica, je bil priljubljen v vseh krogih v mestu in v vaseh kranjske župnije. Velike so tudi njegove zasluge na karitativnem polju, saj so pomnisi Ljudski dom v Kranju, sirotišnica in druge socialne ustanove njegovo delo. Ustanovil je tudi gospodski šolo v Kranju, kjer se izobražujejo dekleta iz Kranja in okolice in postanejo dobre gospodinje.

Pokojni je bil do zadnjega član občinskega sveta v Kranju. Navdušen se je tudi priključil velikemu kmečkemu pokretu in akciji kmečedemokratske koalicije. Napredni volilci kranjskega sreza so ga hoteli pri zadnjih oblastnih volitvah kandidirati, ljubljanski škof pa mu je prepovedal kandidaturu.

Še pred štirinajstimi dnevi se je dekan Koblar udeležil konference železniškega odbora v Kamniku. Ko se je vozil domov, se je počutil zelo slabo, vendar ni nihče mislil, da bo to imelo zanj katastrofalne posledice. Toda moral je v posteljo in prepeljati so ga morali v Leonišče. Zdravniki so pa takoj uvideli, da je operacija nemogoča in tako se je Koblar vrnil v Kranj. Njegovo stanje se je vidno slabšalo in prevetršnim je že tako oslabil, da je komaj govoril. Včeraj je padel v agonijo. Zdravnika dr. Fajdiga in dr. De Gleria sta mu dala sicer injekcije, toda rešiti ga nista mogla in tako je zlati srekan dekanov danes zjutraj ob 1 prenehalo biti.

Pokojni je baš te dni in sicer 5. tm. proslavil svojo zlato mašo, dne 18. julija pa ga je kranjski občinski svet v znak hvaležnosti in v priznanje njegovih zaslug za slovenski narod in osobito za mestno občino, imenoval za častnega meščana. Bodi pokojnemu ohranjen trajen in časten spomin!

Prvi uspeh naših Sokolov v Amsterdamu

Dosedaj so prvi Švicarji, nato Čehoslovaki in Jugoslovenci. — Štukelj zmagovalac na krogih.

— Ljubljana, 9. avgusta. Pisarna JSS je danes zjutraj ob 8.15 prejela sledečo brzojav iz Amsterdama:

Amsterdam, 8. avgusta ob 21.36. Absolviral konja in krog. Na čelu Švicarji, Čehi, Jugoslovenci. Štukelj šampjon na krogih.

Ljubljana o Radičevi smrti

Vest o nenadni smrti Stepana Radića se je že sinoči bliskovito raznesla po Ljubljani in je zbudila med prebivalstvom veliko obžalovanje in splošno skrb za bodočnost. Ljubljana je danes jasno pokazala, kako globoko jo je zadela vest o smrti voditelja hrvatskega naroda. Že dopoldne so zaplapolale po mestu žalne zastave skoro z vseh hiš, tudi z nekaterih javnih poslopij. Mestna občina je odredila, naj se izobesijo žalne zastave na vseh mestnih uradih in poslopijih. Na ulicah in trgih so govorili ljudje skoro izključno o Radičevi smrti.

Tudi prebivalstvo ljubljanske okolice je vest o Radičevi smrti globoko pretresla. Na ljubljanskem trgu je bilo danes toliko ljudstva, kakor ob malokaterem tržnem dnevu. Ljudje so se zanimali za podrobnosti nenadne katastrofe, še bolj pa za posledice, ki jih uturegne imeti Radičeva smrt.

Nepopolni bridkosti, ki navdaja hrvatski narod ob mrtvaškem odru njegovega voditelja, se pridružuje tudi napredna Slovenija z Ljubljano na čelu, zavedajoč se, da je zadela z Radičevom smrtjo državo baš v najtežjih in najkritičnejših časih izguba, ki je ne bo mogoče nadomestiti.

Ljubljanska borza.

Devize: Amsterdam 0 — 22.85, Berlin 13.56 — 13.59 (13.57), Bruselj 0 — 7.918, Budimpešta 0 — 9.9246, Curih 1094.1 — 1097.1 (1095.6), London 276 — 276.8 (276.41), Newyork 56.88 — 57.08 (56.93), Pariz 221.55 — 223.55 (222.55), Praga 168.3 — 169.1 (168.7), Tret 296.6 — 298.6 (297.6), Dunaj 8.0163 — 8.0463 (8.0319).

Dnevne vesti.

— **Smrt uglednega celovškega zdravnika.** V Gmüdnju na Koroskem je te dni umrl v visoki starosti 80 let primarij in višji medicinski svetnik p. dr. Alojzij Smolej. Pokojni je bil rodom Slovenec in je bil rojen v Kranju dne 22. avgusta leta 1848. Študiral je v Celovcu in na Dunaju, kjer je tudi promoviral za doktorja medicine. Sprva je ordiniral na Dunaju, kasneje se je pa preselil v Celovec, kjer je bil imenovan za primarija na tam. splošni bolnici, ki jo je vodil do leta 1910, torej polnih 30 let. Pokojni je bil kapaciteta na polju zdravilstva in kot tak splošno zelo popularen in priljubljen. Leta 1925 je praznoval 50letnico svojega zdravniškega delovanja. Umrl je radi prenapora, ker je kljub svoji visoki starosti riskiral naporno turo. Bodi mu lahka zemlja!

— **Pomagajmo pogoreleem!** Veliki župan ljubljanske oblasti razglasi: 5. avgusta t. l. je zadela vas Gor. Jezero v občini Stari trg ob Cerkljanskem jezeru — tik ob italijanski meji — katastrofalna nesreča. Na nepojasnen način je izbruhnil v kopi sena ogenj, ki se je radi vetra z bliskovito naglico razširil po celi vasi ter jo v nekoliko urah kljub nadelovskemu naporu prebivalstva in gasilnih društev skoro popolnoma vpepelil. Požar je uničil 23 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji ter s skoro vsem inventarjem, senom in vsemi poljskimi pridelki, ki so bili ravnokar spravljivi pod streho. Že itak neimovito prebivalstvo — nad 120 oseb — je sedaj brez strehe, brez hrane, brez obleke. Živina, kolikor je ni v ognju poginilo, je ravno tako brez strehe in brez krme. Škoda se ceni na okroglo 4 milijone dinarjev, zavarovalnica je pa prav neznan. Prebivalstvo, ki ga je že l. 1917. zadela slična usoda, gleda z obupom v prihodnost. Podpora, ki sva jo z gosp. predsednikom oblastne skupščine mogla nuditi pogoreleem, zadostuje vsprko ogromne škode komaj za prvo silo. Treba je prebivalstvu priskočiti na pomoč z večjimi sredstvi, da se mu vrne pogum ter možnost in veselje do obnove njegovih skromnih bivališč.

— **Obračam se na blaga srca vsega prebivalstva ljubljanske oblasti z iskreno prošnjo, da priskočijo ponesrečenem na pomoč z dobrovoljnimi darovi.** Vsa tudi najmanjši prispevek se bo hvaležno sprejel. Prebivalstvo sosednjih občin in vasi se zlasti naproša, da ljudi pogoreleem podporo v naravi: živila, obleko, krmo, stavbni les, orodje itd. Pomožni odbor, sestavljen iz delavskih in nesebičnih mož, bo skrbel za to, da se bodo nabrani darovi v denarju in naravi racionalno uporabljali v pomoč vsem prizadetim. Darove sprejema vel. župan in mestni magistrat ljubljanski, na želji pa vsi sreski poglavarji in pa uradi, ki jih bodo oni določili.

— **Razpisane službe.** Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje natečaj za nastopna izpraznjena mesta: za mesto direktorja konceptne stroke kategorije A. položaja V., za mesto referenta zdravniške stroke, kategorije A. položaja VII., za mesto uradnika računske stroke kategorije B. položaja IV., za ref. matematično-statistične stroke kategorije A. položaja IV., za mesto uradnika pisarniške stroke kategorije C. položaja VII., za mesto služitelja kategorije B. položaja X. in za bolničarsko mesto kategorije D. položaja IX. Prošnje je treba vložiti do 22. tm. Natančnejši pogoji so razvidni iz »Uradnega lista« št. 74 z dne 7. t. m.

— **Iz odvetniške službe.** V imenik odvetniške zbornice v Ljubljani s sedežem v Ljubljani je bil vpisan 1. tm. dr. Stanislav Zitko.

— **Dražba lova.** Občinski lov politične občine Libelič, sestojajoč iz katastrskih občin Libelič, Libeliške gore, Črneč, Črneške gore in dela Gradiča, se bo oddajal 2. septembra ob 14. v občinskem uradu v Libeličah v zakup za dobo od 1. septembra 1928. do 31. marca 1933.

— **Živalske kužne bolezni v mariborski oblasti.** Od 23. do 29. julija je bilo v mariborski oblasti 32 slučajev svinjske kuge, 14 rdečice, 1 vrančinega prisada in 1 garij.

— **Iz uradnega lista.** »Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti št. 74 z dne 7. tm. objavlja naredbo o krajih, v katerih je krošnjarenje prepovedano ali omejeno, kakor tudi o krajih, o katerih prebivalstvo zviha glede krošnjarenja posebne ugodnosti, dalje uredbi o ustanovitvi in ustroju komisije za ureditev uprave in razglas o prodaji saharina.

— **Sprememba imena mesta Cavtat.** V tork zvečer je imel mestni občinski svet v Cavtatu v Dalmaciji, kamor je zelo rad hodil na oddih pokojni ministrski predsednik Nikola Pašić, občinsko sejo. Na seji je bilo sklenjeno, da se mesto preimenuje in da se bo imenovalo Radicevo.

— **Odlikovanje našega primorskega rojaka.** Zveza jugoslovanskih hranilnic je na svoji zadnji glavni skupščini imenovala našega primorskega rojaka g. Ivana Kranjca, direktorja Kranjske hranilnice v pok., v priznanje njegovega delovanja in zasluge za razvoj jugoslovanskega hranilništva svojim častnim članom. Čestitamo!

— **Sestanek ZSV na Brezjah.** Sestanka in spominke svečanosti to nedeljo se lahko udeležijo vsakdo. Ugodnost polovične vožnje pa velja le za moške in fante. Pri odhodu kupite vsi vozne listke naravnost do Otoč, dajti jih žigosati in jih dobro shranite za povratek. Na Brezjah dobite potem izkaznice in s temi ter odhodnimi voznimi listki se zastopni peljete domov. Poleg obeh jutranjih vlakov bo odhajal iz Ljubljane v nedeljo še eden ob 7.40 in prišel na Otoč ob 9.10. Za udeležence pa bo določen pri povratku normalni vlak ob 15.23. Prišel bo prazen z Jesenic in tega naj se poslužijo zlasti bolj oddaljeni udeleženci, da bodo lahko ob 16.42 že v Ljubljani. Polovična ugodnost velja od 10. do 14. avgusta. Glavni odbor ZSV v Ljubljani.

— **Vreme.** Barometer je sicer nekoliko padel in je kazal danes zjutraj v Ljubljani

763 mm, vendar pa poslabšanja vremena še ni pričakovati. Najbrž bo ostalo vreme do mlaja stanovito lepo. Včeraj je bilo deloma oblačno samo v Sarajevu in Skoplju, povsod drugod pa jasno. Zanimivo je, da smo imeli včeraj letos prvič v Ljubljani med vsemi kraji najvišjo temperaturo. Toplomer je kazal 27.6, dočim je znašala maksimalna temperatura v Splitu in Dubrovniku samo 27 stopinj. V Zagrebu in Skoplju so imeli 26, v Mariboru 24, v Beogradu 19, v Sarajevu 17 stopinj. Vročina je torej v naši državi ponehala. Danes zjutraj je kazal toplomer v Ljubljani 17 stopinj.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** V ljubljanski oblasti je bilo od 8. do 14. julija 7 slučajev tifuznih bolezni, 43 škrlatinke, 96 ošpic, 7 davice, 9 šena, 2 krčevite odreenelosti in 1 vrančinega prisada. V mariborski oblasti je bilo od 22 do 31. julija 31 slučajev tifuznih bolezni, 61 škrlatinke, 2 griže, 2 vrančinega prisada, 17 ošpic, 4 davice, 5 šena in 3 krčevite odreenelosti.

— **Iz tajništva SDS v Mariboru.** 1. V soboto, 11. t. m., zvečer ob pol 20. uri se vrši v dvorani bivšega kina Diana v Studenem zborovanje KDK, na katerem poročata gg. narodna poslanca dr. Pivko in Ivan Pucelj. Prosimo somišljenike in prijatelje iz Maribora, Pobrežja in Studencev, da se udeležijo tega zborovanja. — 2. V nedeljo, 12. t. m., se vrši ob 8. uri zjutraj zbor KDK v St. Janžu na Dravskem polju v gostilni g. Žela, popoldne ob 2. uri pa v Račah v gostilni pri Jugoslovani. Na obeh zborih govorita oba gori navedena poslanca. V St. Janžu se peljemo iz Maribora zjutraj okrog 6. ure z avtobusom, v katerem bo prostora za približno 16 oseb, in se vrnemo okrog poldneva v Maribor. V Rače se vozimo popoldne ob 13.25 z vlakom. Zeleli je, da se naši somišljeniki in prijatelji iz Maribora tudi teh zborov udeležijo v manjših delegacijah, da se tako poglobijo vezi med mestom in deželo. Podrobnosti se izvedo pri nas. 8. Dne 13. t. m. je na Krškem polju velik kmetski praznik s konjsko dirko, velikim manifestacijskim zborovanjem KDK in ljudsko veselico. Praznika se udeležijo celokupna KDK. Kdor se more odtrgati za ta dan, naj to stori in se udeleži te velike manifestacije.

— **Kongres narodnega delavstva.** V proslavo 20letnice obstoja Narodno strokovne zveze se bo vršil na nedeljo, dne 9. septembra ob 9. dopoldne v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani kongres narodnega delavstva. Kongresa se bodo udeležili delegati vseh podružnic Narodno strokovne zveze, kakor tudi zastopniki delavstva iz vseh krajev Slovenije. Kongresu pa bodo prisostvovali tudi zastopniki »Československe Obce Delnicke« iz Prage, s katero je NSZ v tesni zvezi, in prvič tudi bratje Srbi in Hrvači. Kongres bo prvi, ki ga priredi Narodno strokovna zveza za vse narodno zavedno delavstvo in je želeli, da se ga udeležijo naše delavstvo iz prav vseh delov države. Na kongresu bodo referirali predsednik NSZ g. Rudolf Juvan, dr. Joža Bohinjec in Ivan Tavčar. Podrobni dnevni red in spored slavnosti 20 letnice bomo še priobčili.

— **Novi Miklavževi, božični in novoletne razglednice.** Jugoslovanska Matica opozarja vse naše trgovce in trafikante, da bo izdala začetkom septembra serijo desetih razglednic slovenskih originalov v trobarvnem tisku. Razglednice so izredno lepe in namestene za Miklavža, Božič in Novo leto. Trgovce prosimo, da ne naročajo tujege blaga temveč izvirno slovensko umetniško delo, ki bo po svoji izvedbi daleko presegalo vse importirane razglednice. Jugoslovanska Matica bo razposlala prve dni septembra vsem zainteresirancem vzorce teh razglednic in prosi, da se ji že sedaj prijavijo na naslov: Jugoslovanska Matica, Šelenburgova ulica 7-II Ljubljana.

— **Nesreča pri delu.** Na deželni cesti v Rovtnah nad Logatcem so včeraj popoldne delavci popravljali cesto. Pri zabijanju kolov je neki delavec po nesreči udaril s težkim batom po levi roki 22-letnega delavca Franca Jereba in ga precej poškodoval. Ponesrečenca so še tekom večera prepeljali v ljubljansko splošno bolnico, kjer so mu nudili potrebno zdravniško pomoč.

Iz Ljubljane

— **Iz Razmaja Ljubljana.** Ljubljana je zaspana in težko jo je razmajati, da bi se zganila in ogrela za kakoli. Niti važni politični dogodki ne spravijo Ljubljancev iz ravnotežja, kaj šele da bi se zanimali za razne dogodke po svetu tako, kakor se zanimajo prebivalci drugih mest. Pač pa je razmajal Ljubljano cirkus Kludsky, ki se je včeraj utaboril na travniku za vselejsejdom pod Tivolijem. Čim se je raznesla po ljubljani do prihodni cirkusa, je vse drvelo v Tivoli in proti večeru so drugače prazni dvorredi naenkrat oživel. Mnogiče prebivalstva so hodile gledat, kako postavljajo ogromen šotor in kako sloni robavajo vagone z zverjo in cirkusko robo. Cirkus je menda edina privlačna sila, ki spravi Ljubljance iz letargije.

— **Iz Železobetonski mostički na Barju.** Mestna občina ljubljanska namerava zgraditi na Barju sedem železobetonskih mostičkov odnosa propustov in je že zaprosila za vodopravno in stavbno dovoljenje. Komisijonela razprava na licu mesta so bo vršila 11. tm. ob pol 9 dopoldne s sestankom pred gostilno pri Mokarju na Ižanski cesti. Interesenti se vabijo, da se udeležijo komisijonela razprave.

— **Zaradi tlakovanja Restjeve ceste** bo njeno križišče s St. Petersko cesto v dnevih od 9. do 14. avgusta zaprto za vsak vozovni promet. Da se omogoči cirkulacija lažjih vozov do živilskega trga ob Vodnikovem spomeniku, bo zmanjški most lažji vozovom in vozičkom zopet odprt od 10. avgusta dalje, toda samo v pravcu St. Peterskega nasipa in obratno ter pod pogojem da bodo vozili korakoma.

— **Iz Požar v pošni avtogarazi.** Včeraj popoldne je pričelo nenadoma iz neznanega vzroka goreti v zadnjem objektu avtogaraze ljubljanskega pošnega ravateljstva v Robini ulici za starim pokopališčem pri Sv. Krištofu. Prvi je opazil ogenj neki vajenec iz bližnje avtogaraze in mehanične delavnice Franca Kristana, ki je svojega mojstra takoj obvestil o požaru. Kristan je nemudoma odhitel na lice mesta in z velikim naporom potom navadne sekire odprl železna vrata dveh poslopj iz valovite pločevine, v katerih je bilo shranjenega razen 6 avtomobilov tudi več telefonskega in brzojavnega materiala. Zgorela je samo lesena baraka, v kateri se je nahajala kovačnica in ličarska delavnica ter lesno skladišče. Pri gašenju so sodelovali orožniki iz bližnje orožniške šole, vojaštvo 16. artiljerijskega polka, mestni poklicni gasilci z motorno brizgalno in pa prostovoljno gasilno društvo. Ogenj je bil čez dobro uro pogasjen. Škoda je znatna.

— **Iz Udruženje jugoslovanskih veterinarjev, sekcija v Ljubljani,** daruje Podpornemu društvu slepih 300 Din na čast spomina blagopokojnega kolega Mihaela Knafliča, štabnega veterinarja v pok. Najlejša hvala!

— **Iz Tatvina denarja.** V tork zjutraj je pripeljala mlekarica Marija Cedičnikova, doma iz Tacna pod Šmarjo goro, kot običajno vsak dan, mleko v mesto. Na Celovski cesti je pustila svoj voziček pred Kopačevovo svečarno, dočim je sama odšla v hišo po opravkih. Na vozičku se je razen posod z mlekom nahajala tudi črna usnjata listnica z 800 Din. Neznani tat je izkoristil ugodno priliko in ukradel listnico. Ko se je Cedičnikova vrnila na cesto, ni bilo v bližini opaziti nobenega sumljivega človeka.

— **Iz Tragična smrt mladega delavca.** Včeraj dopoldne je bil zaposlen pri beljenju šolske stavbe na Ledini 20letni delavec Ljubljanske stavbne družbe Anton Vidmar. Ko je bilo delo gotovo, so pričeli s podiranjem zidarskih odrov. Vidmar je stal na najvišjem odru. Ko je z obema rokama dvignil daljšo desko, se je po nesreči dotaknil električne žice z visoko napetostjo. Električni tok ga je omamil, Vidmar je padel kakih 10 metrov globoko na tla in obležal na mestu mrtve. Prepeljan je bil v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— **Iz Nezgoda motociklista.** Včeraj popoldne je napravil strojni tehnik Delniške tiskarne Viktor B. izlet z motornim kolesom na Dolenjsko. Na cesti med Šmarjem in Grosupljem mu je nenadoma počila pnevmatika, kar je imelo za posledico, da je B. z motorjem padel in se pri tem občutno poškodoval. Večje rane ima na glavi in na desni nogi. Takoj je bila iz Grosuplja poklicana na pomoč mestna reševalna postaja, ki je poslala na kraj nesreče svoj rešilni avtomobil. Ponesrečenčovo stanje ni nevarno.

— **Prijet kokoši tat.** Danes zjutraj je ljub. policija napravila pecej dober lov. Službujoči stražnik je pri svojem obhodu po ljubljanskem Gradu naletel na nekega mladeniča, ki je imel na rami večjo vrečo, v kateri je stražnik kmalu ugotovil živo vsebino. Iz vreče je izlekel domačega zajca, 2 kokoši in 2 piščanca. Stražniku se je izgovarjal češ, da je dobil kokoši včeraj pri svoji materi na Dolenjskem. Na policiji so mu pa malo natančneje preiskali obisti in kmalu ugotovili, s kom imajo opravka. Je to 26-letni delavec Josip Hren, doma iz Strug pri Kočevju, Potepal se je v zadnjem času širom Gorenjske in Dolenjske, nekaj časa pa je živel od tatvine. V preteklih 14 dnevih je izvršil dve večji kokošji tavi in sicer prvo na Škofljici, kjer je odnesel 6 piščancev, drugo na Rudniku, kjer je dobil 4 kokoši. Sinoči se je zopet oglašil na Rudniku in odnesel zori omenjene živali. Ukradeno perutnino je prodajal prav poceni na ljubljanskem živilskem trgu. Hren ima že več sodnih predkazni.

— **Iz Policijske prijave in aretacije.** Od včeraj na danes so bile na policiji vložene sledeče ovadbe: 2 tatvine, 1 izred na cesti, 7 kaljenj nočnega miru, 3 prekrščenja policijske ure, 1 nezgoda na cesti vsled starostne onemoglosti, 1 nezgoda vsled neprevidevnosti, 1 smrtna nesreča, 1 puščanje otrok brez nadzorstva, 1 požar, 13 prestopkov naredbi o odpiranju in zapiranju trgovskih obratov, 9 prestopkov avto-predpisov in 16 prestopkov cestnopolicijskega reda. — Aretiran je bil en sam človek in sicer Josip Hren radi tatvine kokoši.

Potemtakem je verjetno ...

V »Uradnem listu ljubljanske in mariborske oblasti« čitamo tole neverjetno, a vendar resnično zgodbo:

»Marija Horvat iz Dolenjelavskih gor, naposled poljska delavka na marofu Nemščaku v Ižakovcih, rojena dne 27. aprila 1889. v Dolenjelavskih gorah, se je hotela nekega večera v mesecu decembru 1917. prepeljati z drugimi vred z brodom čez Muro. Brod se je potopil in pri tem so utonili vsi, razen neke Marije Vučkove. Truplo Marije Horvatove je bilo najdeno dne 26. marca 1918. ter se je pokopalo dne 28. marca 1918. na pokopališče v Strigovi.

Ker je potemtakem verjetno, da je Marija Horvatova res umrla, se uvaja na prošnjo Jožefa Horvata, posestnika v Dolenjelavskih gorah št. 471, postopanje za dokaz smrti ter se izdaja vsakomur poziv, naj poroča do dne 15. novembra 1928. sodišču o pogrešanju. Po tem roku in po sprejemu dokazov se bo odločilo o predlogu.

To resnično anekdoto objavlja okrajno sodišče v Mariboru v letu 1928. po Kristusu. Če bi jo objavilo županstvo v Piškopeji, bi bil to samo dokaz vzornega hrzanja uradnega šimla, tako pa je še nekaj več. Uboga Marija Horvat je že strohnela v zemlji, a uradni šiml še vedno dvomi, da je res umrla.

Nesrečna rodbina Harry Liedtkeja

Harry Liedtke je menda eden najbolj priljubljenih nemških filmskih igralcev in tudi ljubljancem, odnosno ljubljancem je simpatični igralec pravi idol. Toda Harry Liedtke kljub vsej svoji popularnosti ni preveč srečen. Njegova rodbina je namreč nesrečna in samomorilna manija, ki razsaja med njegovimi svojci, zahteva vedno nove žrtve. Nedavno smo poročali, da je v Berlinu izvršil samomor Liedtkejev 19 letni sin Peter, ki je bil pilot v letalski šoli v Berlinu, te dni pa poročajo o novem udarcu, ki je zadal simpatičnega igralca.

V Königsbergu se je namreč zastrupila učiteljica Liedtke, sestra Harry Liedtkeja. To je že četrti slučaj samomora v Liedtkejevi rodbini, kajti pred dobrim letom sta izvršili samomor tudi Harry Liedtkejeva mati in njegova druga sestra.

„Smrt preži na nas“

Še o tragediji na dnu morja.

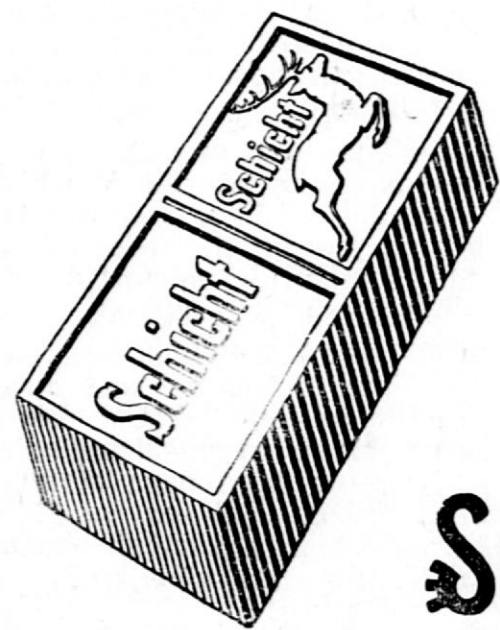
Italijo je zadela nova težka katastrofa, ki prav nič ne zaostaja za tragedijo na severnem tečaju. Potopila se je podmornica »F 14«, o čije katastrofi smo že poročali. Podmornica je potegnila s seboj na dno morja 27. po drugih vestih pa celo 31 mož posadke, ki so postali žrtve svoje dolžnosti.

Že včeraj smo poročali, da so potopljeno podmornico dvignili iz vode in jo prepeljali v Pulj, kjer bodo nesrečne žrtve položene v skupen grob. Ko so v Pulju podmornico odprli, so našli vso posadko mrtvo. Osem mož posadke se je nahajalo v zadnjem delu podmornice, štirje so bili v poveljniškem stolpu, ostali pa na sprednjem delu podmornice. Zadnja vest, ki so jo poslali nesrečni mornarji iz morja, se je glasila: »Zbrani smo na sprednjem delu podmornice. Plin vedno boli prodira, kmalu bomo mrtvi. Smrt preži na nas!«

Nesrečna podmornica »F 14« je bila tipa Fiat - San Giorgio. Dolga je bila 45. široka pa 4.20. Podmornico so spustili leta 1917 v morje. Opremljena je bila z dvema torpednima cevema in dvema topoma. Ladijo sta gonila dva Diesel-Fiat motorja po 700 HP in dva

Lepa Hrvatica

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno bleščalo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Grobnice kitajskih cesarjev izropane

Strahoviča državljanska vojna, ki že več let divja na Kitajskem, tudi ni prizanesla grobnicam kitajskih cesarjev. Angleški listi poročajo te dni iz Pekinja, da so vojaški armade generala Ču-U-Upu oskrnili in oplenili takozvane vzhodne grobnice, kjer so bili pokopani kitajski cesarji dveh tisočletij.

Oblasti so prišle temu nečuvnemu zločinu na ta način na sled, ker so se v Pekingu po trgovinah ponujali razni dragoceni predmeti na prodaj. Ti predmeti so izvirali iz grobov kitajskih cesarjev. Aretiran je bil neki častnik, ki je priznal, da je večja četa vojakov pod njegovim vodstvom vdrla v grobnice in pobila stražo. V dveh tednih so vojaški prodrli v grobnice in jih oplenili. Odnesli in oropali so 13 krst. Krste so razbili in pobrali z njih vse dragocenosti, krasne dragulje, diamante in več umetniško izdelanih melon, ki so bile sestavljene skoraj iz samih smaragdov. Celokupna vrednost ukradenih dragocenosti znaša skoraj podruglo milijardo Din. Oblastem se najbrž ne bo posrečilo najti ukradene dragocenosti, ker so jih lopovi raznesli po vsem vzhodu.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Edgar Wallace:
TRIJE PRAVIČNIKI
ROMAN.

»Odlična teorija! Samo da niso našli ne puščice ne bodice,« je odvrnil Leon. »Že takrat, ko je bil umorjen borzni mešetar, je policija iskala bodice. Cele dneve so preiskovali teren. In enako se je zgodilo po umoru vagonarja, bančnega uradnika in Barbertaina. Puščica bi vendar morala nekaj časa obviseti, morali bi jo najti na umorjenčevi obleki ali vsaj kje v bližini. Kako si to razlagate?«

Mr. Washington je prostodušno priznal, da si tega ne ve razlagati.

Leon Gonzalez se je tiho zasmejal pred se.

»Našel sem; sedaj vem čisto natančno, kako so to napravili.«

»O vsemogočnega kača!« je osupel zahlipal Washington. »Zakaj za boga pa potem ne poveste policiji?«

»Policija — tudi že ve,« je odvrnil Leon. »Vobče ni kajti pik, nego zastrupljenje z nikotinom!«

»Kaj? Kako mislite?« se je začudil Mr. Washington, toda Leon ni odgovoril.

Po posvetovanju, ki je trajalo malone vso noč, so Washingtona odpeljali z Rath-Halla; in med potoma mu je Leon lahko namignil, da imajo »Pravičniki« zanj naročilo in da upajo, da jim prošnje ne bo odklonil.

»Vi ste mnogo predobri človek, da bi vas hoteli po nepotrebnem spraviti v opazen položaj,« je menil Leon. »Pa tudi, če bi ne bili, bi vašega dragocnega življenja ne stavlili lahkomiselno na kocko. Toda naloga, pa si katero vas prosimo, da jo prevzamete, ni baš lahka.«

»Čujte!« je vzkliknil Washington energično, »o kačah mi je že dovolj, vsaj o kačah te vrste! Prestal sem marsikako bolečino, ali take še ne! Vem, da je bil kajti strup. Toda hotel bi poznati človeka, ki vari to znamko strupa, ki sem je bil deležen. Mogoče se bom še premislil in si bom skušal prilastiti kak eksemplar te vrste.«

Leon mu je molče pritrdil.

»Kje je Lee?« je vprašal Washington, ko sta zavila na Curzonovo cesto.

Trenutno je v Londonu. Toda odpravili ga bomo v severno Anglijo, čeprav po moji sodbi zanj ni več nevarnosti, odkar so Barbertonova pisma v naših rokah. Včeraj bi ga bili že ubili, da preprečijo, da bi se mi ne polastili njegove korespondence. Danes pa si domišljam, da je v očeh Oberzhovna in njegovih pajdašev izgubil sleherni pomen. Na cilju smo!«

Washington je izstopil. Poiccart ju je že čakal. Vsi trije so odšli gor, kjer je Manfred razmišljal o novi fazi problema.

Ni bil sam. Na nekem stolu je sedel Digby in si podpiral glavo z rokami. Zdel se je zelo nesrečen; na Leonov vedri pozdrav je odgovoril z žalostnim nasmeškom.

»Digbyja bom poslal, da bo opazoval Oberzhovno hišo. Pred vsem pa bi želel, da mi preišče Oberzhovno staro barko.« Manfred je imel v mislih stari čoln v Oberzhovnem privatnem doku, ki je bil že leta zatočišče podgan in izgubljenih brezdomcev.

»Čoln je v resnici negiben, kakor sem že svoje čase poročal,« je rekel Leon.

»Verjetno, a vzlic temu bi ga rad dal preiskati,« je odgovoril Manfred. »Naloga je kakopak izvršljiva le ponoči in sem Meadowsa že prosil, naj okrajnega inšpektorja obvesti o tem. Ne bi želel, da me pride kdo buditi samo zato, da vas pridem legitimirati v peckhamsko stražnico. Delo najbrže ne bo kaj prijetno in ne verjamem, da bi pri opazovanju tvornice kaj odkrili; toda hiša utegne vendarle biti za človeka, ki ima veselje s proučevanjem človeške narave, predmet hvaležne študije.«

»Upam, da bom to pot imel več uspeha,« je odvrnil Digby in se jel pripravljati na odhod. »In če vam je prav, bi stopil tja še za dne, da se nekoliko orijentiram. To pot bi ne hotel doživeti fujaska.«

George je smehljaje vstal in je Digbyju stresel ramo.

»Celo Mr. Gonzalez se včasih zmoti,« je pripomnil zlobno in Leon se je zdel, da se čuti užajenega.

Manfred je med tem, ko je čakal Poiccartovega povratka, zbral na pisalni mizi raztresene papirje in jih položil v predal. Ko se je Poiccart pojavil, je Manfred začel:

»Sedaj vam hočem povedati, Mr. Washington, kaj želimo od vas. Prosim vas, da nesete neko pismo v Lizbono. Leon vam je morda o tej stvari že govoril. Toda dolžan sem vas opozoriti, da je naloga združena z izredno velikimi nevarnostmi. O tem si ne smete delati iluzij. Vi, Mr. Washington, ste edini človek, ki mu morem zaupati ta važni dokument. Smastram za svojo dolžnost, da vam povem, da ni gotovo, ali boste srečno prispeli na Portugalsko.«

»Blagoslovljeni za vaše bodrilne besede,« je odvrnil Washington in prebledel. »Edino, o čemer bi si hotel biti na jasnem, je to-le: Ali je verjetno, da mi pride na pot Mr. Kača?«

Manfred je prikimal. Američanov obraz se je raztegnil.

»Tudi to me ne sme oplahiti,« je dejal naposled. »Zlasti, ko vem, da strup, ki se ga poslužujejo, ni nikaka kačja slina nego neka sintetično zmešana brozga. Bal sem se že, da se ne bi moja teorija o kačah opasno omajala. Kdaj se naj odpeljem?«

»Se nocoj!«

Mr. Washington je za trenutek odreenel.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Amsterdam - mesto kolesarjev

V Amsterdamu kolesari vse, kar leze in gre. — Zanimivi prizori iz vrvenja kolesarjev po mestu. — Roditelji vozijo svoj naraščaj v košarah na kolesih.

Oči sportnikov vsega sveta so uprte te dni v Amsterdam, kjer so se zbrali najodličnejši predstavniki vseh panog sporta, da pokažejo na velikih mednarodnih tekmah sadove sistematične telesne vzgoje. Amsterdam poznamo pri nas večinoma samo po imenu, kajti malo je med nami takih, ki so mnogo potovali po svetu in si ogledali tudi Benetke severa, kakor mnogi nazivajo Amsterdam po njegovih tipičnih kanalih. Kanali, ki obdajajo zgodovinsko znamenita poslopja in krasne javne nasade, nudijo sicer zanimivo sliko, toda za življenje modernega Amsterdama so značilnejše njegove ulice, zlasti pa ogromna množica kolesarjev.

Že v velikih nemških mestih je kolesarstvo mnogo bolj razvito nego pri nas. Po Amsterdamu pa kar mrgoli kolesarjev. Tujec, ki pride prvič v Amsterdam, dobi vtis, da hodijo peš samo bolni in stari ljudje, vsi drugi pa drvejo po gladkem asfaltu na pnevmatikah. Na vseh križiščih mrgoli kolesarjev, ki se združijo na glavnih ulicah v dolge procesije. Čijih nagli tempo človeka kar omami. Ko se zapro pisarne in trgovine, nastane po glavnih ulicah pravi kaos in človek bi mislil, da so nesreče neizogibne. Toda ogromne množice kolesarjev drve po mestu tako spretno in previdno, da se ne pripeti niti najmanjša nezgoda. Na nevarnih krajih tudi seveda okoli postave in vsaka kretnja redarja je za kolesarje najvišji ukaz.

Na vseh ulicah in križiščih je potegnena črna črta. To je meja, pred katero se mora ves promet ustaviti, če ni dotična ulica prosta. Cestnoprometni predpisi so v Amsterdamu zelo strogi in vsi se jih morajo točno držati. Križišče samo je vedno prosto, kajti vozila gredo samo v eni smeri, dočim morajo druga čakati daleč od križišča. Na beli črti se vrši boj za vsako ped asfalta in človek se ne more dovolj naučiti, kako se morejo kolesarji preiniti med neštevilnimi avtomobili in avtobusi do prve linije. Toda gorje nepotrepljivim, ki prekorajajo belo črto prej, predno da znamenje. Ne čaka jih sicer nobena denarna globa, niti ovadba, pač pa jih zadene nekaj huišega. V tistem hipu namreč ustavi redar promet v vseh smereh. Barjere vozil hipoma zapro vse dohode do križišča tako, da bi se niti miš ne mogla preriniti skozi nje in sredi praznega prostora stoji nepotrepljiv kolesar sam pred prometnim redarjem. Redar stopi k njemu z vsem dostojanstvom holandskega urada in ga ob splošnem krohodu vseh šoferjev, izvoščkov, konduktierjev in kolesarjev pošteno ošteje. Nepotrepljivi kolesar je izpostavljen tako javnemu zasmešanju in to je lekcija, ki vsakemu kolesarju za vse življenje zadostuje. Nikoli več si ne drzne prekorajiti bele črte, predno ne da redar znamenja.

Življenja meščanov na Holandskem si brez kolesarstva niti misliti ne moremo. Prebivalstvo holandskih mest kolesari že v zgodnji mladosti. Tujec, ki pride prvič v kako večje holandsko mesto, se čudi, ko zagleda papana ali mamico na kolesu, ki vozita svoje malčke v košari spredaj na kolesu. Ko dete nekoliko odraste, dobi na kolesu mleten sedež in tako se že v zgodnji mladosti privadi kolesariti po mestu. Če dobi rodbina prirastek, se mora prvorojenec s kolesa umakniti v očetovo naročje, ko pa nekoliko odraste, se drži na rezervnem sedežu za papanom ali mamico kakor opica tako dolgo, da dobi lastno kolo. V Amsterdamu niso redki prizori, da se pelje po mestu s kolesom oče, ki ima novorojenčka spredaj v košari, starejšo hčerkico med koleni, sinček se ga pa drži zadaj za suknjič, a najstarejši, ki ima že lastno kolo, se vozi z očetom in se drži njegovega kolesa.

Tako raste vsak amsterdamski deček in vsaka amsterdamska deklica s kolesom, brez katerega si življenja amsterdamskih meščanov ne moremo misliti. Otroci tekmujejo med seboj, kdo doseže v kolesarstvu večjo spretnost in izurjenost. Vsak je ponosen, če zna kolo ustaviti in ostati na njem, ne da bi izgubil ravnotežje. Tako deca doraste in spozna, da je mnogo prijetneje in udobneje združiti dve kolesi, oprje se s krepko fantovsko desnico balance kolesa, na katerem se vozi dekle in drveti tako po mestu ramo ob ramo. In kar samo po sebi pride, da zdrzne fantova desnica na dekličino levico in da mladenič spozna, da je vožnja tako še prijetnejša. Tako dvojno kolo je neverjetno podjetno in težko ga je zadržati v mestu. Ob nedeljah zapuščajo fantie in dekleta na kolesih mesto in se vračajo šele zvečer. Dekleta so že utrujena in zato se puste fantom voditi. Drže se njihovih koles in cele procesije zaljubljenih parčkov se vračajo na kolesih v mesto. Kolesarjenje se konča navadno s tem, da stojiča nekega dne obe kolesi pred vrati gospoda župnika in da začne čez nekaj mesecev dotični mladenič ogledovati izložbe, v katerih stoji najrazličnejši pleteni priveski, v katere spravljata potem mlada zakonca svoj prirastek, da lahko kolesarita po mestu s svojo deco.

Kolo je postalo v holandskih mestih, zlasti pa v Amsterdamu, življenjska potreba. V neki amsterdamski cerkvi se vidi krasen relief onih dveh svetopisemskih mož, ki neseta na drogu ogromen grozd. Na amsterdamskih ulicah pa lahko vidimo tuintam moderno, tipično holandsko nasprotje: dva moža z drogom čez leva ramena, na drogu pa veliko mrežo z morskimi ribami. Oba sedita na kolesih in drvita po mestu, da pripeljeta ribe domov še

žive. Tudi zidariji se vozijo po mestu s kolesi in vozijo s seboj vse zidarsko orodje. Na dvorišču vsake tovarne stoji dolga garaža s pločevinasto streho, na kateri je prostora za sto in sto delavskih koles. Velike trgovine imajo posebne prostore, v katerih puščajo odjemalci kolesa, kakor puščamo v muzeju v veži dežnike. V mestu čez dan skoraj ni hiše, pri kateri bi ne bila naslonjena kolesa. Kanali so v Amsterdamu znak srednjeveške preteklosti, stotisoči kolesarjev na sedanosti Kolo ni drago in ker je zelo praktično, se ga holandci kot praktični ljudje tako radi poslužujejo.

Vročina v Ameriki ponehala

Poročali smo že, da je pritiskala prejšnji teden v Ameriki, zlasti v krajih ob Atlantskem oceanu, neznosna vročina. Šele v ponedeljek se je ozračje nekoliko ohladilo. Barometer je namreč v ponedeljek padel in v nekaterih krajih je deževalo. Vročina je pritiskala to pot samo štiri dni, a vendar je zahtevala nad 20 človeških žrtev. Ljudi, ki so na cesti pod pripekajočim solncem omagali, so ležili na klinih in v ambulatorijih. Število umrlih in težko bolnih je pa mnogo večje, nego navaia uradno poročilo. Vročina je zahtevala neposredno mnogo žrtev tudi pri kopanju. Samo v ljudskem kopališču v okolici Newyorka je utonilo v nedeljo 6 kopalcev. Kopališče in zabavišče na Cunney Islandu, kamor hodijo prebivalci Newyorka, je imelo v nedeljo rekordni poset. Kopališki vlaki, tramvaj, omnibusi in lastna vozila so pripeljala v to priljubljeno kopališče nad en milijon kopalcev. Policija je morala napeti vse sile, da je vzdrževala red. Druko ljudsko kopališče Ortwey Beach je posetilo v deljo nad 800.000 kopalcev. Kako velik naval je bil na kopališča, priča dejstvo, da se je izgubilo nad 30 otrok, ki jih je morala iskati rešilna postaja. Kako neznosna vročina je pritiskala prejšnji teden v Ameriki, je razvid, o tudi iz tega, da je župnik v neki cerkvi v Brooklynu pozval vernike, naj sledgej suknjice in zavijajo rokave, da se ne bodo med službo božjo potili. Povprečna temperatura je znašala v Newyorku 90, v Filadelfiji in okolici 95, dalje proti jugu pa celo 100 stopinj Fahrenheita v senci.

Vročino so čutili ne samo ljudje, marveč tudi živali. Kljub ogromnemu avtomobilskemu prometu je v Newyorku mnogo konj, ki so največ trpeli. Kopita so se jim udirala v razrez in skoraj tekoči asfalt in tudi kolesa so se globoko pogrezala. Velika nadlega so bili tudi komarji, ki so se ob močvirjih in rekah strahovito razmnožili. Silni vročini je podleglo v ameriških mestih mnogo konj.

Spozna se.

— Zakaj si tako hitro zapustila službo? — Vprašala sem milostivo, zakaj je odšla moja predhodnica.

Makulturni papir

kg à Din 4'—

orođaia uprava „Slov. Naroda.“

VILA
IN
VOLNA

VEDNO
PRIHAJAJOČE
NOVOSTI

A.E. SKABERNE
LJUBLJANA.

Proda se

železna postelja. — Naslov v upravi lista.

Strojepisni pouk

med počitnicami se vrši vsak dan od 6 — 9. ure zvečer. Začetek 13. avgusta. Vpisovanje 13. in 14. avgusta od 6 — 8 ure zvečer. Učna ura 4 Din. Christofov zavod. Dobrobranska c. 7-1. 1358

Pazite na obleke

ker si veliko, veliko lahko prihranite, če jo daste čistiti in barvati v kemično pralnico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna postrežba

Anton Boc,
LJUBLJANA, Selenburgova ul. št. 6, I. — tovarna VIL-Olince.

Bordeauxke - steklenice

7 decilitrsk. 7—8000 komadov, pripravne za malinov sok, 3—4000, večinoma češki izdelek, enkrat rabljeno, naprodaj po prav nizkih cenah, tudi manjše količine. 1390
ADOLF HOCHSTÄDTER, Zagreb, Skalska ul. 4.

Inserirate v Slov. Narodni

Mail oglasi v „Slovenskem Narodu“ so popolnoma najbolj čitana, najučinkovitejša in najuspešnejša posredovalnica za službe, prodaje, nakup, nepremičnine, lokale, stanovanja, priporočila, kapital itd. itd. V SVOJO LASTNO KORIST NAJ SE JIH VSAKDO POSLUŽUJE KER MORAJO IMETI NAJBOLJŠI USPHE!

Uprava, Ljubljana, Knafova ulica št. 5

Znamke

večja množina, takoj na prodaj. — Dopise pod „Znamke“ na upravo „Slov. Naroda.“ 1425

Trgovski pomočnik

mlad, ki je že vodil podružnico na deželi, z dobrimi spričevaji, išče primerne službe. — Ponudbe pod „September“ na upravo „Slov. Naroda.“ 1427

Prodaj ali zamenjam

zemljiško posestvo v Celju, Slovenija, za stanovanje prosta vila s 5 sobami, kopel, plin, električna luč, parkirano, velik vrt (4500 m²), garaža in delavniško poslopje, vrednost 350.000 Din, sedanj čist letni donos 30.000 Din za zemljiško posestvo ali hipoteko v Avstriji. Posreduje pooblaščen realnieta prometna pisarna Heinrich Sogner, Graz, Girardgasse 8. 1429

Spominajte se labora!

Za krojače! **NOVA VELIKA** Za krojače

Knjiga krojaštva

za samouke o prirojevanju moških oblačil

A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7
Zahtevajte opis knjige

Za dom!

za šivilje, krojače, čevljarje itd.

STOEWER

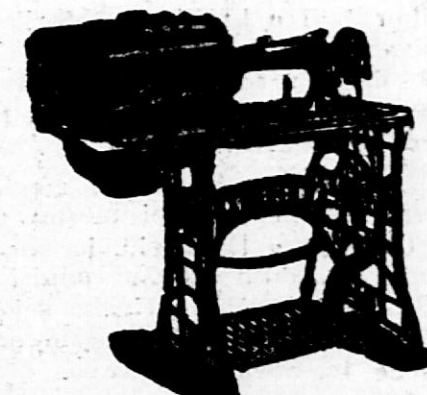
šivalni stroj

Le ta Vam poleg šivanja entia (obšiva), veze (šitja), krpa perilo in nogavice. Bred vsakega preminjanja plošč in drugo je stroj v minuti pripravljen ali za vezenje in ravno tako hitro zopet za navadno šivanje — Poleg vseh prednost, ki jih zavzema šivalni stroj STOEWER, je tudi najcenejši.

Ne zamudite ugodne prilike in ogledajte si to turesnost pri

Lud. Baraga,

Ljubljana, Selenburgova 6, I.

Brezplačen pouk v vezanju, rabl aparatov itd. — Ugodni plačilni pogoji. — 15letno jamstvo.

Urejujte si prebavo, da vam minejo bolezni

Bolezni želodca in čreva, telesno zaprtje, glavobol, pritisk krvi v glavo, nervoznost, pomanjkanje spanja, zlata žila in slab tek nastanejo zaradi slabe prebave. Urejujte si prebavo s preizkušenim eliksirjem „FI GOL“, da premine bolezen.

„FI GOL“ eliksir urejuje prebavo in vam vrača zdravje.

„FI GOL“ se dobiva po vseh lekarnah, izdeluje ga pa in razpošilja s poštним povzetjem z navodilom vred **LEKARNA DR. SEMELIC, DUBOVNIK 2**

Izvirni zabojček s 3 steklenicami, omotom in pošt. nino Din 105 —, s 8 stekl. 245 Din, 1 stekl. pa 40 Din. Stevilr. zahvalnice o uspešnem delovanju „Figa“.